

M O L D A V I E.

JASSI den 17. December. Naar men vernemen hebben verscheidene afdelingen, troepen order ontvingen, ter versterking van den in Bulgarië kommanderenden generaal Roth, naar Bahadag op te breken. Men besluit hieruit, dat de Turken hünge aanvalen op de Russische winterkwartieren voortzetten. (Dit berigt, alhoewel niet officieel, komt waarschijnlijker voor dan dat er troepen naar Varna zouden zijn gemarcheerd, gelijk van de Moldavische grenzen wordt geschreven, zie arr. Frankfort. De Russen hebben van Ispackhi aan den Donau, tot aan Varna eene linie van versterkte plaatsen en verschanjingen, en het schijnt dat de Turken deze linie veroveren, alhoewel zij bij voortdaring terug geslagen worden.)

I T A L I E.

ANCONA den 23. December. De brieven uit Oranto zeggen dat de drie ambassadeurs der Verbondene Mogendheden aan den graaf *Capo d'Istria*, President van Griekenland, hebben verklaard dat het Schiereiland van Morea en de Cycladen onder bescherming der drie Verbondene Mogendheden zijn gesteld, en dat deze geen aanval op dat gebied, van den kant der Porte zullen dulden, maar zulke zóndén beschouwen als tegen hen gerigt; daarentegen moest de Griekische regering alles vermijden wat de Porte gelegenheid tot klagen en represailles wegens aantasting van het Turkische grondgebied, konde geven. Of bij deze verklaring de grenzen van Griekenland zich alleen bij Morea en de Cycladen, (eene groep eilanden van den Griekischen Archipel, waaronder Kandia, Samos, Scio en verscheidene andere belangrijke eilanden niet begrepen zijn,) definitief blijven bepaald, wordt in deze brieven niet gezegd; het schijnt eerder eene provisionele bepaling van het Vrije Griekenland te zijn, welke bij de plegtige erkenning van dezen nieuwen Staat verandering van dezelfde grenzen veroorlooft, en zelfs goedkeuring kan maken, wanneer de Porte weigert de noodige garantie voor dezelfde zekerheid te geven. Het is alzoo nog niet bevestigd wat voortaan onder den naam van Griekenland moet verstaan worden, gelijk dan ook nog niets met zekerheid nopens het toekomstig regeringsstelsel van Griekenland, is bepaald. Ook hieromtrent zal het gedrag der Porte de zaken bepalen, en van hare aanstelling of verwerping van de Russische kommissie der Mogendheden, zal de invloed afhangen, welken zij bij de bepaling der binnenlandische betrekkingen der Grieken zal hebben. De Griekische regering, welke geheel door de randgevingen der drie ambassadeurs geleid wordt, zal intusschen haar gedrag naar de overvengene verklaring regelen, en neemt reeds maatregelen om alle vijandigheden over de bepaalde grenslinie, te verhoeden. De graaf *Capo d'Istria* heeft commissarissen naar Kandia gezonden om de Grieken aldaar tot den vrede uitte roepen, en de genen die het moordzwaard der Turken vreesden, eene schuilplaats op Morea aan te bieden. Ook de generaal *Church* is beval gezonden de vijandelijkheden op het vasteland, zoo mogelijk, te staken.

Nog melden deze brieven dat in Napolia (Napoli di Romania) eene commissie is benoemd, gedeeltelijk uit Grieken, gedeeltelijk uit Philhellenen bestaande, met last om over de openbare rust en zekerheid op Morea te waken en de armee te organiseren. Men meent dat de overste *Fabrizi*, die reeds veel voor Griekenland gedaan heeft, en uit Frankrijk wordt terug verwacht, het voorzitterschap van deze commissie zal bekleeden.

(Voor Griekenland zoude het alzo te wenschen zijn dat de Grootste Heer in zijne verblindheid voortging, geen haar van zijn vermeend recht op die onwetiglijk verkregen land wilde afstaan, en de Russische kommissie der Mogendheden bleef verwerpen, als wanneer Engeland zoude moeten toegeven in de uitbreiding van Griekenlands grenzen tot aan de Thermopylen, regis tot aan Eubée en links tot aan Acarnanie. Hoe hardnekkig de Grootste Heer ook moge wezen, zoo is echter te verwachten dat Engeland en Oostenrijk allen mogelijken invloed zullen aanwenden om den Sultan tot andere gedachten te brengen, op dat Griekenland niet te veel uitgebreidheid bekomt en niet te spoedig groot worde om Engeland en Oostenrijks koophandel met hunnen ouden getrouwen bondgenoot, afbreuk te doen. Met de Turken kan men gemakkelijker en voordeliger handel drijven dan met de Grieken, die minder dom en meer aanleg tot en kundevan den handel hebben dan de diverscheillige en gemakkelijke Arabiedaren.)

LIVORNO den 24. December. De bevolking dezer stad is in de laatste jaren zoo vermeerderd, dat het bouwen van een nieuw kwartier noodzakelijk is bevonden. De groot hertog heeft daartoe zijne toestemming gegeven. Dit nieuwe kwartier zal eene groote markt of plaats, eene kerk en eene poort bekomen.

D U I T S C H L A N D.

WIENEN den 26. December. De Franische secretaris van Legatie, de heer *Bois le Comte*, is van Konstantinopel alhier teruggekomen. Zijne leechte heeft hij aan den Nederlanderschen gezant ter hand gesteld.

Volgens berigten uit Korfu van den 12. dezer, was *Asid*, Pacha van Janina, naar Konstantinopel opgetrokken om inlichting over de zaken van Griekenland te geven. Sedert zijn vertrek had de opstand zich over het vaste land van Griekenland uitgebreid, en de bewoners van Etolie, Acarnanie, van het gebergte van Thessalie en den Pindus, tot aan Ochrida, hadden de wapenen opgevat. Deze gebeurtenis zoude voor de Turken nadeelige gevolgen kunnen hebben.

WIENEN den 27. December. De Franische agent, de heer *Bois le Comte*, is naar Parijs terug gekeerd. Hij had Konstantinopel den 28. Nov. verlaten, doch op de grenzen 10 dagen quarantaine moeten houden. Hij had den heer *Jaubert* in Semlin gesproken.

De koerierwiel duurt voort. Van Berlijn is een Pruisische koerier alhier aangekomen. Er worden geene kosten noch moeite gespaard om den vrede te bewerken. (Naar

alle waarschijnlijkheid zijn alle deze moeite en kosten om één troefchen despoort tot reden te brengen, nog te vergeefs.) Van de Servische grenzen schrijft men in dato den 20. Dec. het volgende:

„Behalve den levendigen koerierwiel, die steeds met Konstantinopel onderhouden wordt, is van hier niets belangrijke mededeelen. De oorlogvoerende partijen zijn steeds op nieuwe krijgstroostellingen bedacht. Eene toegesijheid van den kant der Porte is moeilijk te gelooven. Met bezorgenis ziet men het voornemen te ontmoet, en men verbergt het niet dat van de zijde der Porte grootere toebereidselen dan tot heden moeten gemaakt worden, dewijl de Russen den volgende veldtocht met eene verbaasde magt zullen openen. De Serviers gevoelen de moeilijkheid van hunnen toestand, dewijl zij bij het oprukken van Russische troepen, gevaarloos zullen worden eenen partij te nemen. Rusland kan op eenen talrijken en magtigen aanhang in Servie rekenen, welke tot heden door prins *Milosh* en de Pacha's der vertingen is rust is gehouden. In Bosnie zijn de bewoners alle tegen de Porte in opstand en zij worden door de Montenegrijnen daartoe aangezet.

„Uit Nisfa schrijft men dezerwege: Het blijft onverklaarbaar waarom de Bosniërs niet tot rust komen. Wat de Montenegrijnen willen, is bekend; zij willen, zonder te werken, leven, en zich met hunne huisgezinnen door roof voeden. Doch de andere rustige en stille Bosniërs schijnen meer de ontverping der bestaande orde van zaken dan de afschaffing van misbruiken ten doel te hebben. Zij willen de wapens niet afleggen, maar met de ruwe, op hunne vrijheid toemende Montenegrijnen eene gemeenschappelijke zaak maken; een voornemen, dat bij deze volkstammen, die zich zelfs tegen hunne Vladijs (geestelijke en wereldlijke opperhoofden) verzetten en allen alle gehoorzaamheid weigeren, zeer gevaarlijk voor de Porte kan worden. De opstand der Montenegrijnen is grootendeels veroorzaakt door een herderlijken brief van hunnen bisschop *Stanovich*, die hen tot rust vermaande en heesmet den hun bedreigd had.

FRANKFORT den 2. Januarij. Van de Moldavische grenzen schrijft men, in dato den 3. December, het volgende: „De Bucharest is de laatste voor-tenige dagen tot op 19 graden gesunken. Volgens brieven uit Roekschien was aldaar in de vorige week eene goote menigte sneeuw gevallen, waardoor eene menigte menschen waren omgekomen. In Bucharest bevonden zich vele officieren, wiers korpsen elders gekantonneerd waren, deze hebben last ontvangen zich bij hunne respectieve regementen te vervolgen. Drie regementen hadden order om van Ispackhi naar Varna te marcheren, ten einde de Russische troepen aldaar te versterken. (Zulks is met het winter weder niet wel waarschijnlijk; indien het noodig geacht werd meerdere troepen naar Varna te zenden, zoude zulks van Odesa over de Zwarte Zee veel gemakkelijker kunnen geschieden, gelijk dan ook bij voortdursing schepen van Odesa te Varna aankomen.) Eenige Turksche trooppartijen hadden het gewaagd den Donau des nachts overteklomen en drie dorpen in den brand te steken; zij waren echter spoedig teruggedreven, terwijl 12 huizen gevangen genomen en in het Russische hoofdkwartier waren gebracht.

BERLIJN den 2. Januarij. Van de Pruisische officieren, welke in Russische dienst den veldtocht tegen de Turken hebben bijgewoond, hebben behalve den generaal-majoor graaf van *Neitz*, ook de ritmeester *Mollers*, de ridderorde van Verdiensten, en de luitenant van *Reinshelm* en graaf *Bethusy* de Johannerorde van Z. M. ontvangen. Het is nog niet zeker of die officieren ook den volgende veldtocht weder zullen bijwonen.

F R A N K R I J K.

PARIS den 2. Januarij. Gisteren is de graaf de *la Ferre*, minister van buitenlandsche zaken, in het kabinet van den Koning zijnde, ongesteld geworden. Zulks heeft op het kasteel der Tuileries eene groote sensatie veroorzaakt en verontwaardigde geruchten over den toestand van dien algemeen geachten minister door Parijs doen verspreiden. Men vernemen echter dat die ongesteldheid geene gevolgen zal hebben.

De geneesheer *Charvin*, die van hier naar Gibraltar is vertrokken, schrijft van daar in dato den 15. December, dat hij en zijne medegeneesheeren zich onafgebroken bezighouden om den aard der ziekte te onderzoeken, die aldaar zoo vele menschen in het graf sleept. Hij verzekert dat de ziekte te Gibraltar dezelfde is als de gele koorts die hij zoo menigmaal op de Antillische eilanden heeft waargenomen. Volgens hem was deze ziekte niet door eene Zweedsche brik te Gibraltar overgebracht, gelijk men gezegd heeft; ook was dezelve niet zoo besmettelijk als die in Amerika. Bij het vertrek van den brief was zijn collega de heer *Louis* bijna van zijne ziekte hersteld. De overige geneesheeren bevonden zich ook welvarende en het gemaal der zieken verminderde dagelijks.

De stad Parijs zal weldra geheel door gas verlicht worden; gisteren avond heeft men in eenige straten daarvan eene proef genomen, die volkomen gelukt is.

De zoon van den generaal *Molton* is met de *Caravans* van Morea te Toulon aangekomen. Hij zal zich naar Parijs begeven om de Turksche vlaggen, die door de Franschen in het kasteel van Morea zijn veroverd, den Koning aan te bieden.

Het frogat *Junon* is op het einde van November van Poros naar Navarino verrokken, van waar het den 4. Dec. naar Toulon is gezeld. Te Poros had hetzelfde het schip *Breslau* gelaten, aan welks boord de ambassadeurs der drie Mogendheden zich dagelijks vereenigden. De conferentien werden in de Fransche taal gehouden.

PARIS den 3. Januarij. Gisteren liep op de beurs het gerucht van den overlijden van den *Miguel van Portugal*. Dewijl dit gerucht meermalen verspreid is, zal men het eerder voor eenen algemeen wensch dan voor waarheid dienen te beschouwen.

De markies de *Larochefajouin*, pair van Frankrijk, die den veldtocht der Russen tegen de Turken heeft mede gemaakt, is gisteren te Parijs aangekomen.

Uit Lissabon schrijft men het volgende: „De onoverge-

bestaat van een Commissaris-Generaal, die met geheel andere instructies belast was, — en evenwel duurt de oorlog voort. Maar welke ook de oorzaken van den oorlog mogen wezen, dit is zeker, dat de kwaal bestaat. Even als eene ziekte ziekte spoedige en krachtige geneesmiddelen vordert, eene groter woede, welke dan ook het werk van zijne warmte is, toegebragt, genezen worden moet, zoo vraagt men ook thans een helpmiddel voor de bestaande kwaal. Aloudet het welk, dat te meer en meer zal toeneemen en wellicht onafkeijlijk worden. Alseval van oorlog is het geene zaak bedenkingen te openen, men moet middelen betamen; het is zeker dat het gevecht met de vrede wenscht; de oorlog op Java is geen voornemen van verzucht, noch van begeerte, en da magt uto tekleiden, maar om de orde op vaste grondslagen te bepalen. Oost-Indische bezittingen zijn van veel belang. Het van zijne zijde alle overtuigt, dat het belang van de andere

Advys van den heer *Mr. van der Aa* van *Wijk*, uitgebragt in de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van des 20. December 1828, over de wet betrekkelijk de geldgeving van 15 millioenen voor onze Oost-Indische bezittingen.

DEEL MOEDER HANEN I
De discussien in deze Kamer brengen de redevoering gewoont over tot stifting van een wet van bevoorschotting die, alhoewel aan het onderwerp van betraadsliggen verbonden, echter een waken over het punt zalve niet beflissende zijn. Ik doe balde aan de gevoelen van den heer *Wier*, die door een antwoord, vol van die gematigdheid en zucht voor het regt, welke dit geacht lid kenmerkt, heeft aangevoerd. Het behoortzig het zij in de Kamer, ledig biddende het aan het vorige bestuur der Kamer te overlaten. Het gouvernement heeft in dergelijke officiële antwoorden gezegd: „De onoverge-

